

Κοινωνικο-οικονομικές ανισότητες στην υγεία και τη φροντίδα υγείας: εννοιολογική οριοθέτηση

Ελπίδα Πάβη
Καθηγήτρια
Διευθύντρια LabHTA

Δομή παρουσίασης

- Εννοιολογικός προσδιορισμός ισότητας – ισοτιμίας
- Ισότητα στη χρηματοδότηση
- Ισότητα στη διανομή
 - ισότητα στη χρήση
 - ανισότητες υγείας
- Ισότητα vs Αποδοτικότητα

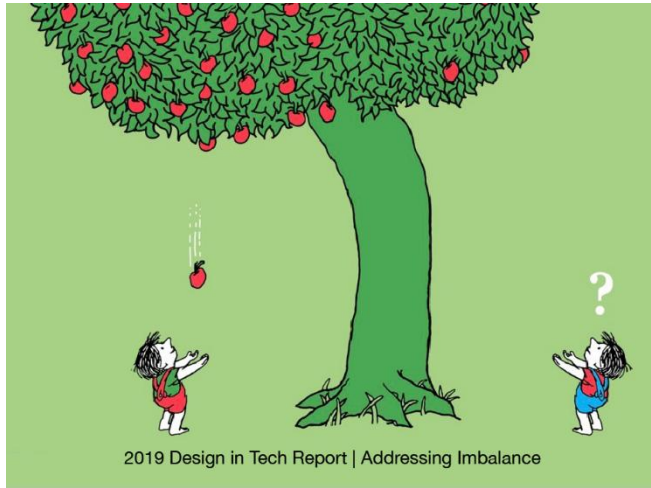
Γιατί μας απασχολεί η ισότητα στην υγεία

Ισότητα:

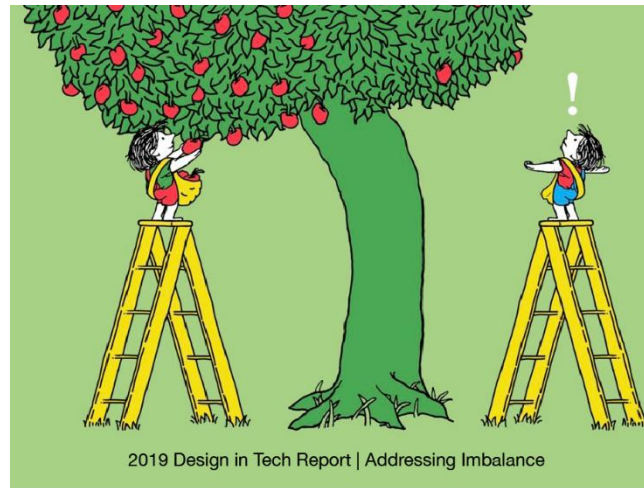
- ❖ Σημαντικό κριτήριο για την κατανομή των πόρων – ιδιαίτερα στη φροντίδα υγείας
- ❖ Περισσότερο σημαντική για την υγεία και φροντίδα υγείας σε σχέση με άλλα αγαθά/υπηρεσίες
- ❖ Προτεραιότητα πολιτικής υγείας στα περισσότερα συστήματα υγείας/χώρες

Ισότητα και Ισοτιμία

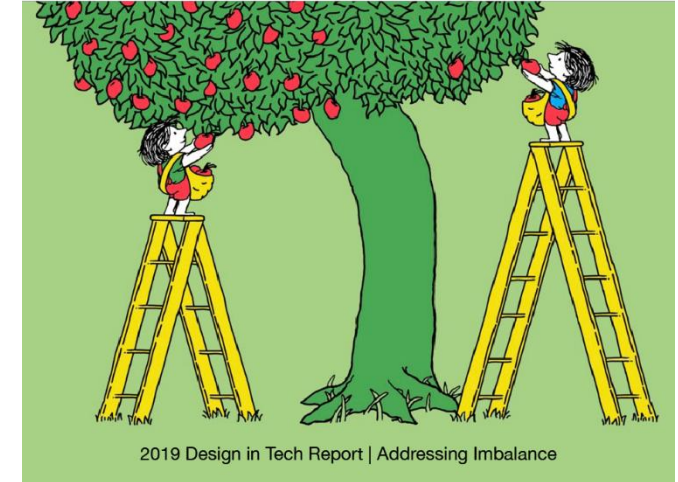
Ανισότητα

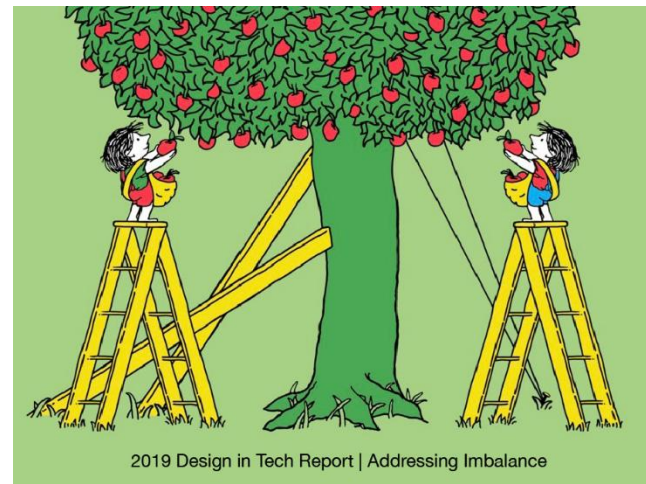
Ισότητα

Ισοτιμία

Δικαιοσύνη

Ισότητα και Ισοτιμία

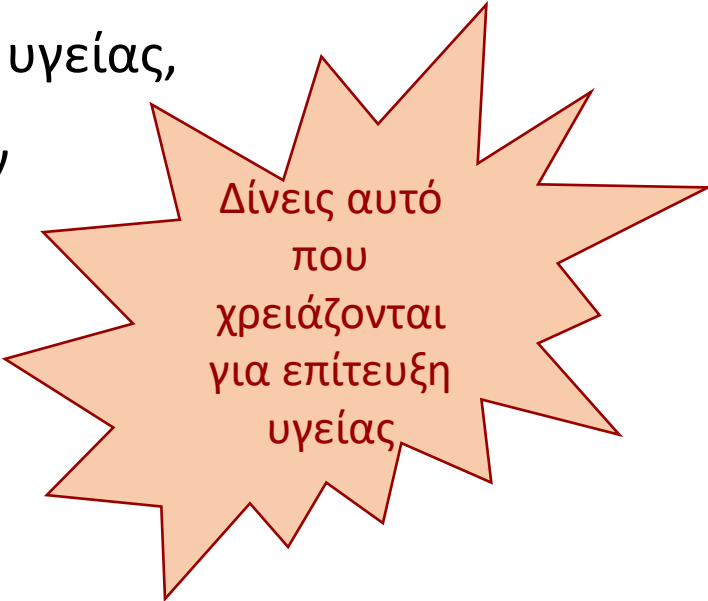
Ισότητα (equality) **vs** **Ισοτιμία** (equity)

Ισότητα: ίση κατανομή

Ισοτιμία: δικαιοσύνη στη διανομή υγείας και φροντίδας υγείας, και στην κατανομή των χρηματοδοτικών βαρών (χρηματοδότηση φροντίδας υγείας).

Δίνεις σε όλους το ίδιο

Δίνεις αυτό που χρειάζονται για επίτευξη υγείας

Το «ίσο» μπορεί να μην είναι πάντα «δίκαιο»

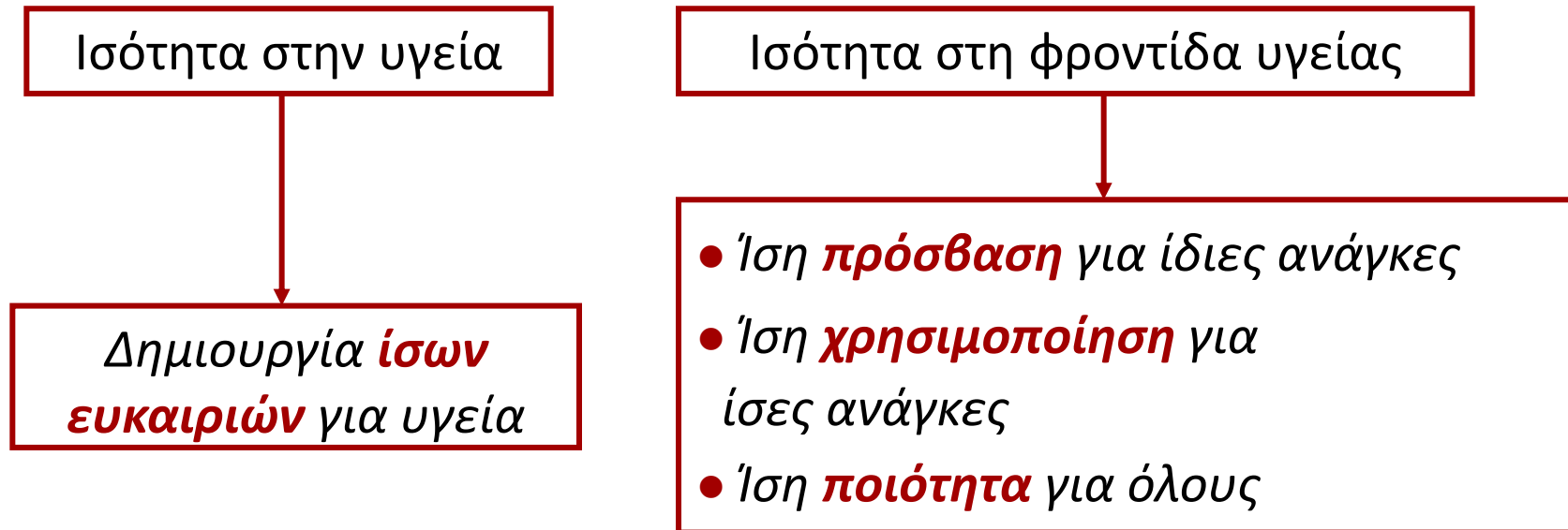
Συνήθως:

ταυτόσημοι οι όροι (στην ελληνική βιβλιογραφία: ισότητα)

Ισότητα στην υγεία και τη φροντίδα υγείας

Η οπτική της Δημόσιας Υγείας

Ισότητα / Ισοτιμία στην υγεία
και τη φροντίδα υγείας

Ισότητα στην υγεία και τη φροντίδα υγείας

Η οπτική των Οικονομικών της Υγείας

Ισότητα στη **χρηματοδότηση**
της φροντίδας υγείας

Δίκαιη κατανομή
χρηματοδοτικών βαρών:

Ίση **δαπάνη** για:

- ίση **ανάγκη**
- Ίση **δυνατότητα πληρωμής**

Ισότητα στη **διανομή** της

- **φροντίδας υγείας;**
- **υγείας;**
- **χρησιμότητας;**

- Ίση **πρόσβαση/χρήση** για ίσες **ανάγκες**, ή **άνιση** πρόσβαση/χρήση για **άνισες** ανάγκες;
- **Μέγιστο όφελος** υγείας για **μέγιστο αριθμό ανθρώπων**; (ανισότητα για λίγους)
- **Βελτιστοποίηση υγείας** των **ασθενέστερων** ατόμων μιας κοινωνίας

Ισότητα στην υγεία και τη φροντίδα υγείας

Οριζόντια ισότητα: ίση μεταχείριση μεταξύ ίσων
(π.χ. ίση ανάγκη – ίση πρόσβαση)

Κάθετη ισότητα: μη ίση μεταχείριση μεταξύ μη ίσων
(π.χ. υψηλότερα εισοδήματα – υψηλότερη συμμετοχή)

Ισότητα στη χρηματοδότηση

Άσθμα:

Διευθύνων Σύμβουλος πολυεθνικής δαπανά 50 €/μήνα για φάρμακα

Θυρωρός της πολυεθνικής δαπανά 50 €/μήνα για φάρμακα

Το «ίσο» μπορεί να μην είναι πάντα «δίκαιο»

Χρηματοδότηση με βάση την ικανότητα πληρωμής!

Άτομα με διαφορετικό εισόδημα καταβάλλουν διαφορετικές πληρωμές

Κάθετη ισότητα

Ισότητα στη διανομή – ισότητα στη χρήση

Εμπειρικά δεδομένα: Παράγοντες που σχετίζονται με τη χρήση

	Μεταβλητή ανάγκης	Μεταβλητή μη-ανάγκης
Νοσηρότητα	✓	
Φύλο	✓	
Ηλικία	✓	
Εισόδημα		✓
Εκπαίδευση		✓
Εθνικότητα		✓
Διαθεσιμότητα υπηρεσιών υγείας		✓

Ίδια ανάγκη:

– περισσότερη χρήση οι

«ευκατάστατοι»:

**Οριζόντια ανισότητα προς
όφελος «ευκατάστατων»**

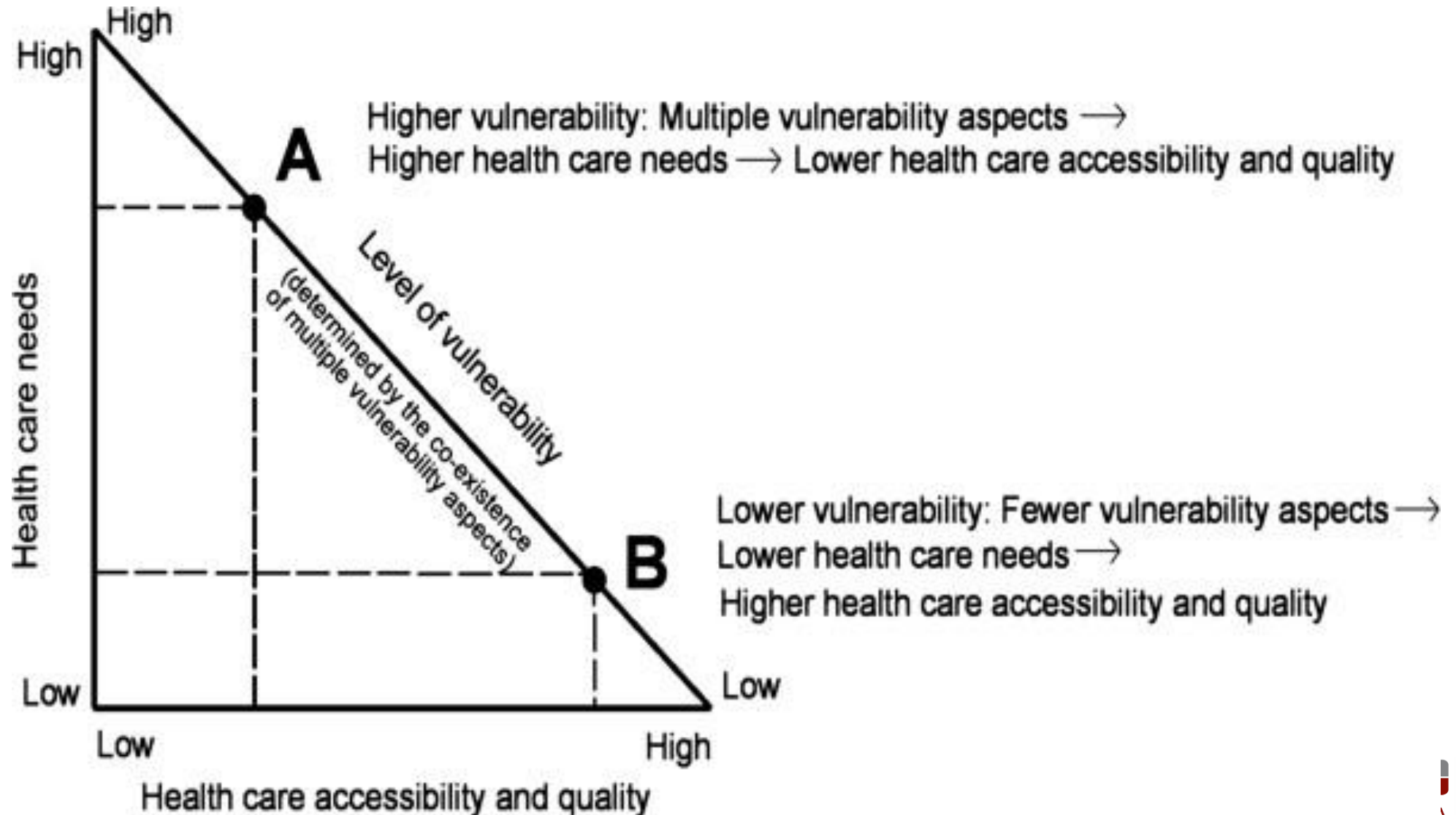
– περισσότερη χρήση οι

φτωχοί:

**Οριζόντια ανισότητα προς
όφελος των φτωχών**

Ισότητα στη διανομή – ισότητα στη χρήση

Μοντέλο πολυ-ευσταλότητας των ανισοτήτων υγείας

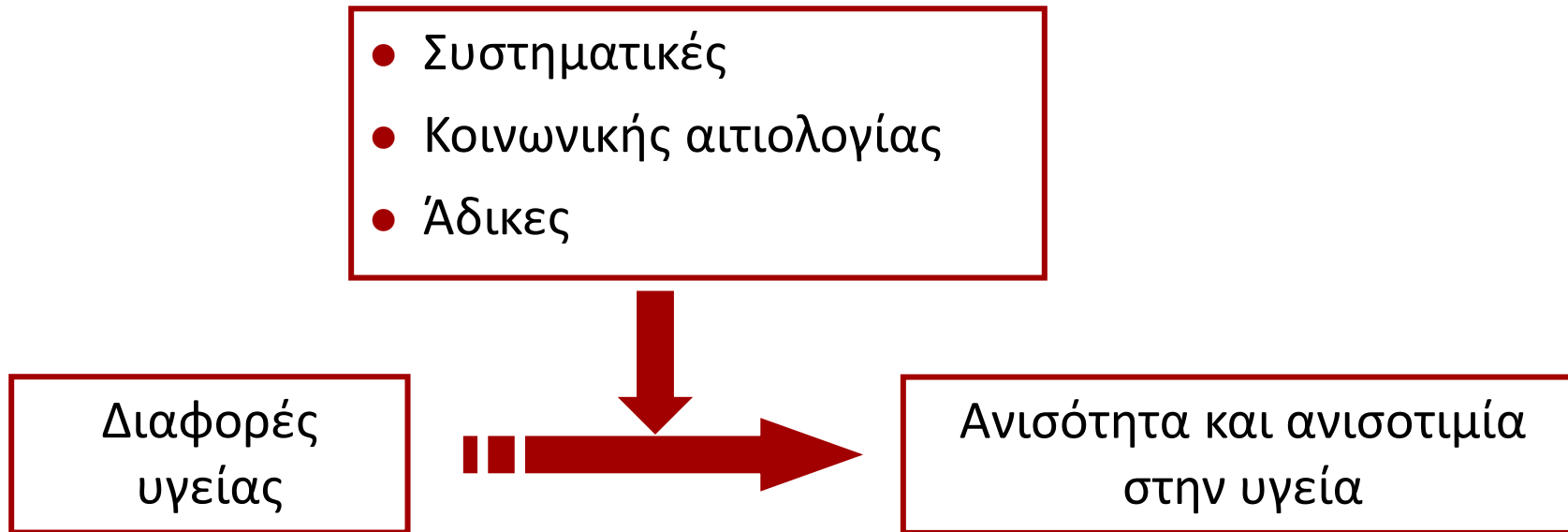
Ισότητα στη διανομή – ανισότητες υγείας

1. Τρίτη ηλικία: Υψηλότερη νοσηρότητα
2. Γυναίκες: Υψηλότερη νοσηρότητα/θνησιμότητα από καρκίνο μαστού
3. Εργάτες κομπρεσέρ: υψηλότερη συχνότητα προβλημάτων ακοής
4. Λειτουργικότητα μετά το εγκεφαλικό: χαμηλότερη σε καθυστερημένη πρόσβαση σε μονάδα

Ισότητα στη διανομή – ανισότητες υγείας

Ισότητα / ισοτιμία στην υγεία

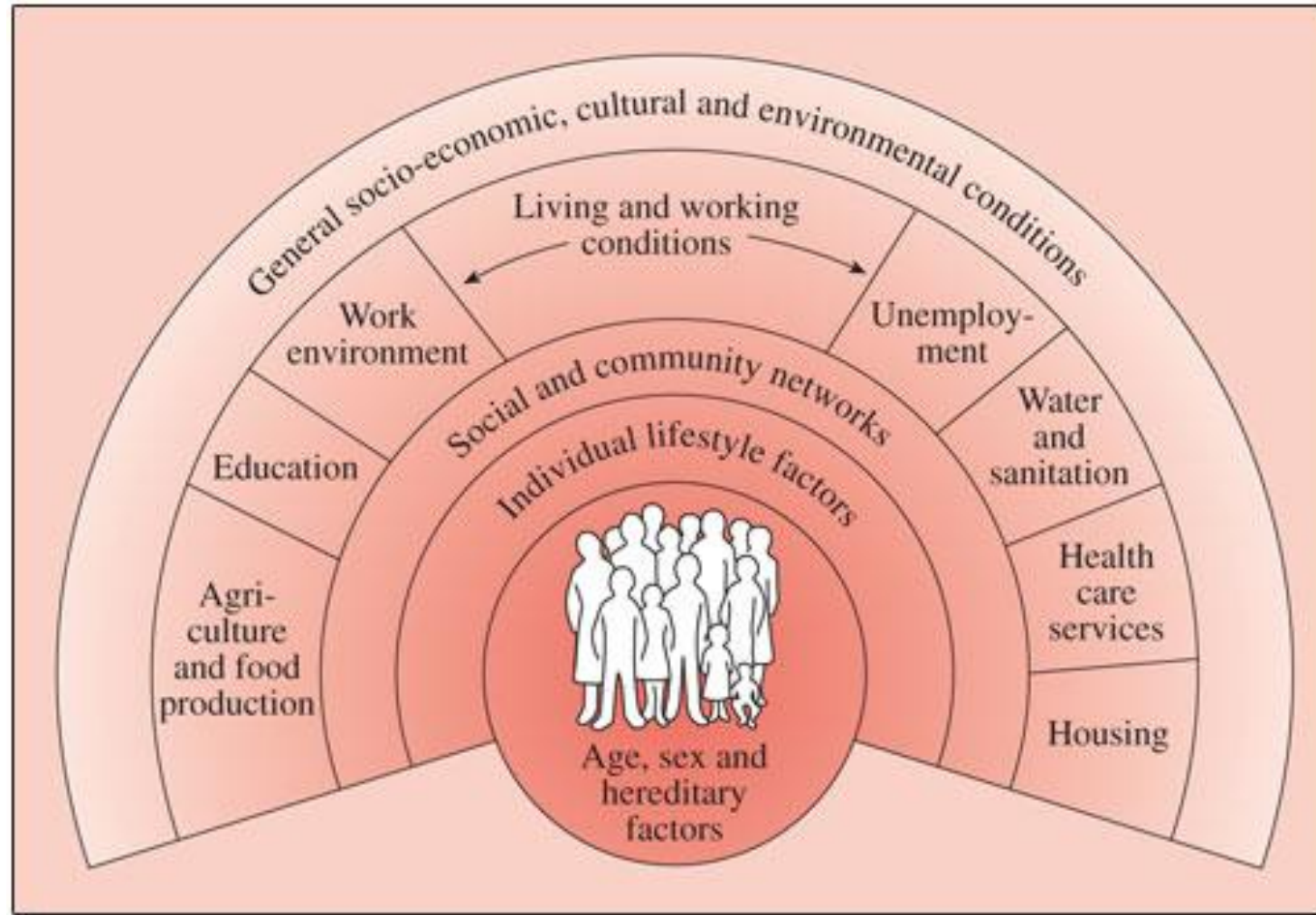
Η απουσία **άδικων, αποτρέψιμων** και **προλαμβανόμενων** διαφορών της υγείας ανάμεσα σε **κοινωνικές, οικονομικές, δημογραφικές ή γεωγραφικές** ομάδες του πληθυσμού

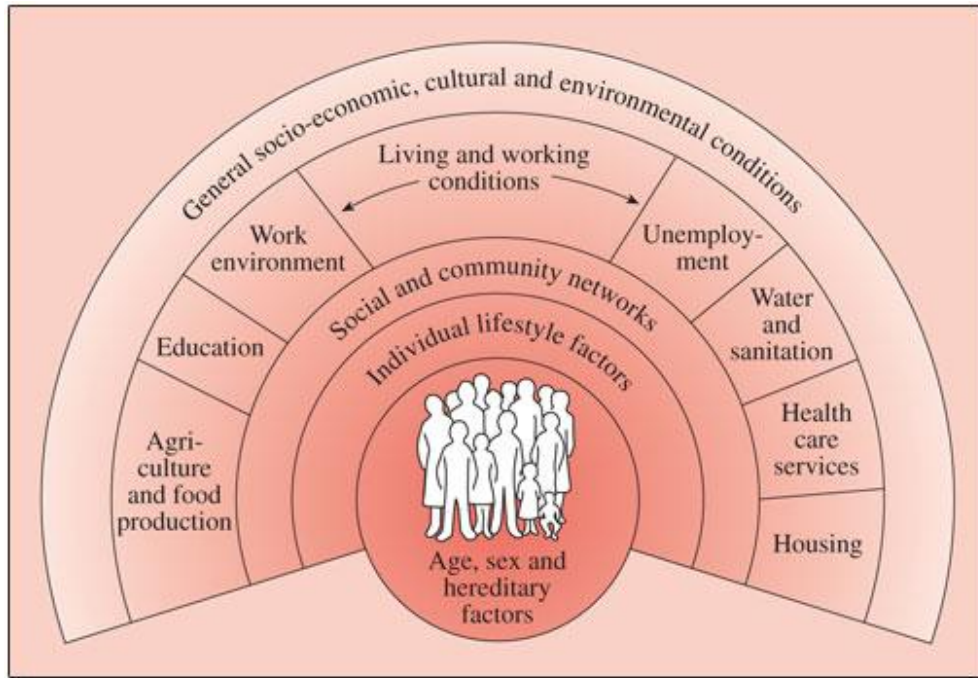
(WHO Department of Equity, Poverty and Social Determinants of Health)

(Whitehead & Dahlgren, 2006)

Το κοινωνικό μοντέλο της υγείας

Κοινωνικό μοντέλο της υγείας και Πυραμίδα Αντίκτυπου στην Υγεία

Dahlgren and Whitehead, 1991

© 2016 The Open University,
<http://www.open.edu/openlearn/ocw/mod/oucontent/view.php?printable=1&id=3738>

Frieden T., 2010

Health Impact Pyramid – A framework for Public Health Action

Ισότητα vs Αποδοτικότητα

2 άτομα, 48 χάπια αναλγητικών διαθέσιμα

Άτομο A και **B**: σε όλα ίδια εκτός από μεταβολισμό (φαρμάκου)

Άτομο A: χρειάζεται **3 χάπια** για **1 ώρα** ανακούφισης

Άτομο B: χρειάζεται **1 χάπι** για **1 ώρα** ανακούφισης

Αποδοτική κατανομή = μεγιστοποίηση ανακούφισης (στην κοινωνία)

Άτομο A: **24 χάπια** = **8 ώρες** ανακούφισης

Άτομο B: **24 χάπια** = **24 ώρες** ανακούφισης

Σύνολο: 32

Άτομο A: **36 χάπια** = **12 ώρες** ανακούφισης

Άτομο B: **12 χάπια** = **12 ώρες** ανακούφισης

Σύνολο: 24

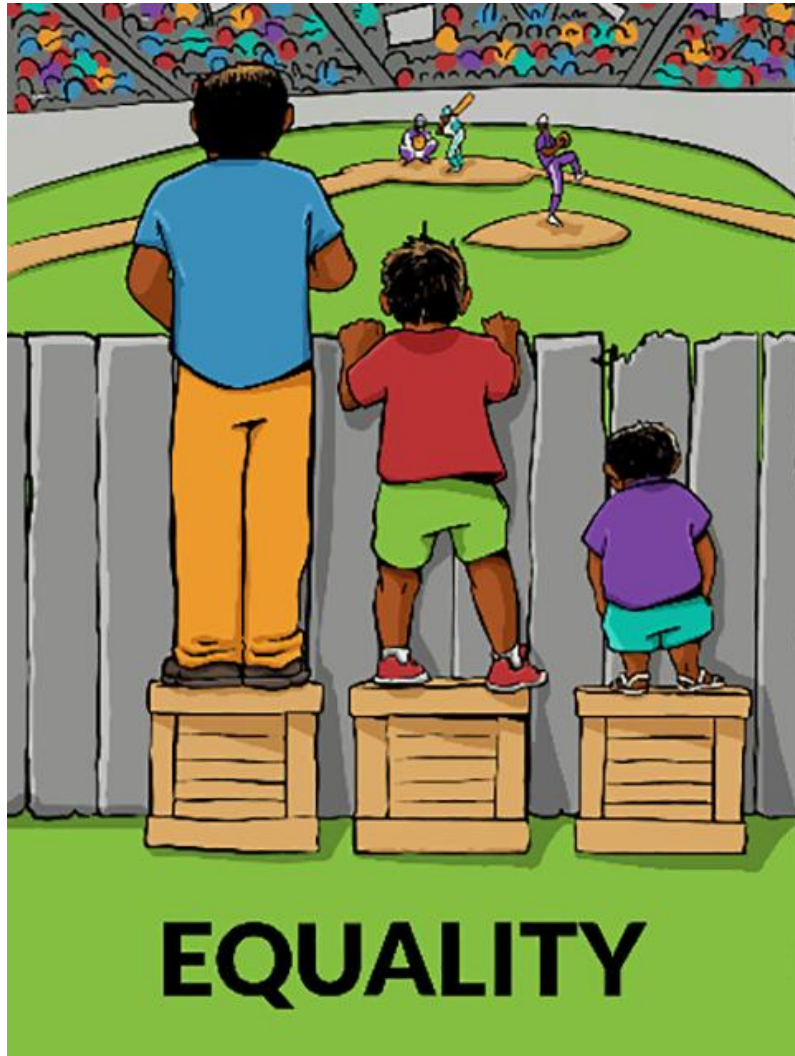
Άτομο A: **0 χάπια** = **0 ώρες** ανακούφισης

Άτομο B: **48 χάπια** = **48 ώρες** ανακούφισης

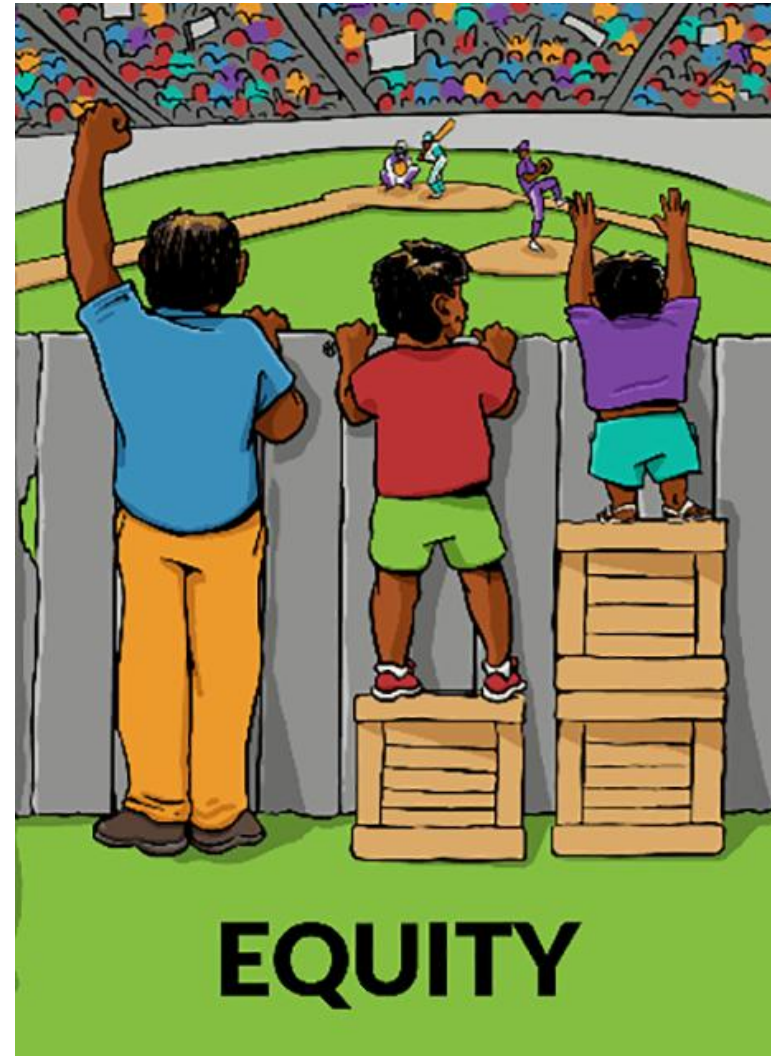
Σύνολο: 48

Ισότητα και Ισοτιμία

Ισότητα

Ισοτιμία

Σας ευχαριστώ!